

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 8Co/141/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8115230080
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Fil'akovský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8115230080.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Fil'akovského a sudcov JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Anny Kovaľovej v spore žalobkyne S. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XX, XXX XX N., t.č. I. XX, XXX XX N., právne zastúpená JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803, právne zastúpený TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 36 613 843, o vydanie bezdôvodného obohatenia, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 25C 495/2015-85 zo dňa 21. júna 2018, takto jednohlasne

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalovaný m á voči žalobkyne n á r o k na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:

„I. žalobu zamietá,

II. žalobkyňa je povinná zaplatiť žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100 %, v lehote do 3 dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým bude vyčíslená výška trov konania.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil okrem iného ustanovením § 4 odsek 2 a 5 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o spotrebiteľských úveroch“); § 52, § 53 odsek 1, § 54 odsek 1, § 107 odsek 1 a 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“).

3. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že žalobkyňa dňa 05.11.2007 uzatvorila s právnym predchodcom žalovaného, spoločnosťou GE Money, a. s., Zmluvu o úvere Expres pôžička č. XXXXXXXXXXXX. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie pôžičky vo výške 3 319,39 Eur. V zmluve bol uvedený počet splátok 48, výška mesačnej splátky 93,87 Eur, RPMN 17,09 % a cena úveru 4 505,87 Eur. Žalobkyňa tvrdila, že za úver žalovanému zaplatila 5 362,87 Eur. Dospel k záveru, že samotná zmluva neobsahuje podstatné náležitosti, ktoré v čase účinnosti vyžadoval zákon o spotrebiteľských úveroch, pričom neuvádza ani základnú a nanajvýš podstatnú náležitosť, a to výšku ročnej úrokovej sadzby, ani poplatky, ktoré si účtuje žalovaný. Vzhľadom k tomu teda žalobkyňa nemala povinnosť žalovanému platiť úroky alebo poplatky, ktoré v zmluve uvedené neboli. Jej povinnosťou bolo nanajvýš uhradiť poskytnutú istinu. V priebehu konania však žalovaný vzniesol námietku premlčania s ktorou sa súd prvej inštancie vysporiadal nasledovne. Čo sa týka subjektívnej premlčacej lehoty, prvoinštančný

súd mal za nepochybné, že uplynula subjektívna premlčacia doba. Aj keď subjektívna premlčacia lehota podľa zákona plyní od doby, kedy sa oprávnený subjekt dozvedel o bezdôvodnom obohatení povinného subjektu a jeho výške, túto vedomosť je potrebné odvíjať od toho, kedy žalobca získal vedomosť o skutkových okolnostiach, z ktorých možno vyvodíť bezdôvodné obohatenie. Vôbec teda nie sú relevantné jeho právne znalosti (platí zásada neznalosť zákona neospravedlňuje), teda nie je podstatné, či vedel o príslušnej právnej úprave alebo judikatúre súdov, a teda či bol subjektívne schopný posúdiť uvedené skutkové okolnosti. Vychádzajúc z tohto právneho názoru sa potom žalobkyňa o skutkových okolnostiach dozvedela najneskôr zaplatením poslednej splátky, a to dňa 01.08.2010. Od tejto doby jej začala plynúť subjektívna premlčacia lehota, ktorá uplynula dňa 01.08.2012. Je irelevantné, kedy si žalobkyňa začala zisťovať bližšie informácie ohľadom spotrebiteľského práva a kedy danú skutkovú situáciu mala právne posúdenú. Vzhľadom na úspešne vznesenú námietku premlčania zo strany žalovaného súd nemohol priznať žalobkyňi nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, a preto žalobu zamietol.

4. Proti rozsudku podala včas odvolanie žalobkyňa. Navrhla, aby odvolací súd napadnutým rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Uviedla, že v odôvodnení napadnutého rozhodnutia chýba akékoľvek vysvetlenie, že či až zaplatením poslednej splátky sa žalobkyňa dozvedela o tom, že žalovaného bezdôvodne obohacuje aj všetkými predchádzajúcimi splátkami zaplatenými nad istinu, na ktorú istinu len mal žalovaný nárok, alebo o splátkach predchádzajúcich poslednú splátku neplatí, že sa ich zaplatením dozvedela o súdom tvrdených skutkových okolnostiach, od kedy začala plynúť subjektívna premlčacia doba. Taktiež jej nie je jasné, odkiaľ sa vzalo zistenie súdu v odôvodnení 37. rozsudku o tvrdení, že si nechala vec právne posúdiť. Vzhľadom na široko medializované informácie o masovom poškodzovaní spotrebiteľov v Slovenskej republike, predovšetkým nebankovými a inkasnými spoločnosťami, sa skontaktovala so združením, kde jej bolo oznámené, že sa žalovaný na jej úkor bezdôvodne obohatil a odporučili jej obrátiť sa na advokáta, ktorý vec právne posúdi a to aj urobila, keď na právne posúdenie veci si najala advokáta. Uviedla, že subjektívna premlčacia lehota plyní od vtedy, kedy ten, na úkor koho bolo bezdôvodné obohatenie získané, skutočne zistí, že môže podať žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia, a to bez ohľadu na to, že sa o tom mohol dozvedieť skôr. Inak povedané, pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby na uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia sa vyžaduje skutočná (preukázaná), nielen predpokladaná vedomosť oprávneného. Žalobkyňa uviedla, že nevedela, že platby, ktoré odo nej žalovaný prijal nad výšku istiny, od nej prijíma protizákonne. Žila v omyle, že žalovaný tieto platby prijíma v súlade so zákonom a tento omyl spôsobil žalovaný porušením spotrebiteľského práva, pričom verila tomu, že pri poskytovaní úveru postupuje s náležitou starostlivosťou, bezo zbytku podľa zákona.

5. K odvolaniu žalobkyne podal vyjadrenie žalovaný. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Žalovaný sa v plnom rozsahu stotožňuje s napadnutým rozhodnutím. Súd pri posúdení premlčania uplatneného nároku vychádzal primárne zo subjektívnej premlčacej doby, s čím sa žalobca v plnom rozsahu stotožňuje. Nad rámec uvedeného poukazuje na skutočnosť, že predmetná pohľadávka bola premlčaná aj v objektívnej trojročnej premlčacej dobe. Žalobkyňa podala žalobu na súd dňa 15.01.2015, pričom poslednú úhradu vykonala dňa 01.08.2010. Keďže k bezdôvodnému obohateniu došlo najneskôr dňa 01.08.2010, je zrejmé, že premlčacia doba uplynula najneskôr 01.08.2013. Keďže žaloba bola podaná až v roku 2015, je prípadný nárok žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia premlčaný. Pre úplnosť žalovaný uvádza, že v danom prípade nemožno uvažovať o úmysle žalobcu bezdôvodne sa obohatiť. Úmysel (či už priamy alebo nepriamy) musí smerovať k bezdôvodnému obohacovaniu sa a musí existovať už v čase získania bezdôvodného obohatenia. Nestačilo by teda, keby povinný získal bezdôvodné obohatenie neúmyselne a potom by si ho úmyselne ponechal.

6. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „C.s.p.“), vzhľadom na včas podané odvolanie, preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) a dospel k záveru, že v konaní neboli splnené podmienky na zrušenie alebo zmenu napadnutého rozhodnutia.

7. Z obsahu spisu vyplýva, že medzi právnym predchodcom žalovaného (spoločnosť GE Money, a.s.) ako veriteľom a žalobkyňou ako dlžníkom bola dňa 05.11.2007 uzatvorená Zmluva o úvere a ďalších úverových produktoch (Expres pôžička) č. XXXXXXXXXX (ďalej len „Zmluva o úvere“), na základe ktorej bol žalobkyňi poskytnutý úver vo výške 100.000 Sk. V Zmluve o úvere boli uvedené údaje o počte a

výške mesačných splátok (48 splátok vo výške 2.828 Sk), cene úveru (135.744 Sk), dátume prvej splátky (05.12.2007), dátume každej ďalšej platby (k 5. dňu v mesiaci) a RPMN (17,09 %).

8. Podľa ustanovenia § 100 odsek 1 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihladne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

9. Podľa ustanovenia § 107 odsek 1 Občianskeho zákonníka, právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

Podľa odseku 2, najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

10. Podľa ustanovenia § 451 odsek 1 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

Podľa odseku 2, bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

11. Súd prvej inštancie napadnutým rozhodnutím dospel k záveru, že úver poskytnutý žalobkyni je nutné považovať za bezúročný a bez poplatkov, nakoľko Zmluva o úvere neobsahovala podstatné náležitosti, ktoré v čase účinnosti vyžadoval Zákon o spotrebiteľských úveroch, pričom neuvádza ani základnú a nanajvýš podstatnú náležitosť, a to výšku ročnej úrokovej sadzby, ani poplatky, ktoré si účtuje žalovaný. Uvedený záver nie je v tomto konaní sporným.

12. Sporným je, či nárok žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia je alebo nie je premlčaný.

13. Občiansky zákonník v ustanovení § 107 upravuje premlčaciu dobu pre vydanie bezdôvodného obohatenia, pričom rozlišuje medzi subjektívnou (§ 107 odsek 1) a objektívnou premlčacou dobou (§ 107 odsek 2). Začiatky ich plynutia sú upravené odlišne.

14. Počiatok plynutia dvojročnej subjektívnej premlčacej lehoty na uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia je stanovený na okamih získania subjektívnej vedomosti oprávneného o tom, že k bezdôvodnému obohateniu došlo a kto sa na jeho úkor obohatil. Oba predpoklady musia byť splnené súčasne, a až týmto časovým okamihom dochádza k zrodu žalobného práva oprávneného.

15. Za rozhodujúci pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby pre uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia je potrebné považovať deň, kedy sa oprávnený v konkrétnom prípade skutočne dozvie o tom, že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto ho získal. Nie je pritom rozhodujúce, že oprávnený mal možnosť dozvedieť sa potrebné skutočnosti už skôr. Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby na uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia sa vyžaduje skutočná (preukázaná), nielen predpokladaná vedomosť oprávneného. (Pozri rozhodnutie NS SR sp. zn. 3 Cdo 145/2004, sp. zn. 1 Cdo 67/2011, R 25/1986)

16. V prípade plnenia bez právneho dôvodu je začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby viazaný na moment, kedy sa oprávnený dozvedel, že právny dôvod na plnenie nebol od začiatku daný.

17. Podľa názoru odvolacieho súdu podala žalobkyňa žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia v rámci dvojročnej subjektívnej premlčacej doby, pretože o bezdôvodnom obohatení sa nedozvedela skôr ako v decembri 2013, kedy kontaktovala Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS. Žalobkyňa predložila prvoinštančnému súdu o tejto skutočnosti listinný dôkaz (č.l. 27 a č.l. 74 súdneho spisu), ktorý žalovaný relevantným spôsobom nespochybnil. Nemožno sa preto stotožniť so záverom prvoinštančného súdu o počítaní začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby od zaplatenia poslednej splátky.

18. Napriek nesprávnemu záveru prvoinštančného súdu o uplynutí subjektívnej premlčacej doby sa odvolací súd musel vysporiadať s otázkou plynutia objektívnej premlčacej doby.

19. Listom zo dňa 26.07.2019 odvolací súd vyzval strany sporu, aby sa vyjadrili k aplikácii ustanovenia § 107 odsek 2 Občianskeho zákonníka (plynutie objektívnej premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia).

20. Žalovaný k výzve odvolacieho súdu uviedol, že k bezdôvodnému obohateniu v danom prípade teda došlo v momente, keď sa plnilo, hoci na to nebol žiaden právny dôvod. Posledné (najneskoršie) plnenie žalobkyňa vykonala dňa 01.08.2010, teda je zrejmé, že premlčacia doby uplynula najneskôr 01.08.2013. Keďže žaloba bola podaná až v roku 2015, je prípadný nárok žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia premlčaný. V danom prípade nemožno uvažovať ani o úmysle žalobcu bezdôvodne sa obohatiť. Úmysel (či už priamy alebo nepriamy) musí smerovať k bezdôvodnému obohacovaniu sa a musí existovať už v čase získania bezdôvodného obohatenia. Nestačilo by teda, keby povinný získal bezdôvodné obohatenie neúmyselne a potom by si ho úmyselne ponechal. Žalobkyňa plnila svoj záväzok, ktorý sama dobrovoľne uznala a preto nie je možné uvažovať o úmyselnom bezdôvodnom obohatení.

21. Žalobkyňa sa k výzve odvolacieho súdu a ani k vyjadreniu žalovaného nijakým spôsobom nevyjadrila.

22. Objektívna premlčacia lehota začína plynúť od dňa, kedy k bezdôvodnému obohateniu došlo. Občiansky zákonník rozlišuje trojročnú a desaťročnú objektívnu lehotu. V desaťročnej premlčacej dobe sa právo na vydanie bezdôvodného obohatenia premlčí vtedy, keď bezdôvodné obohatenie bolo získané úmyselne. Úmysel (či už priamy alebo nepriamy) musí smerovať k bezdôvodnému obohacovaniu sa a musí existovať už v čase získania bezdôvodného obohatenia.

23. Občianske právo nedefinuje pojem zavinenia a pri skúmaní tejto otázky vychádza tradične z trestného práva hmotného. Zavinenie je založené na dvoch zložkách, a to vedomostnej a vôľovej zložke. Pri úmyselnom zavinení je zastúpená tak vedomostná, ako aj vôľová zložka. Pri nedbanlivosti je daná len vedomostná zložka. Definícia úmyselného zavinenia je obsiahnutá v ustanovení § 15 Trestného zákona.

24. Podľa § 15 Trestného zákona, trestný čin je spáchaný úmyselne, ak páchatel' a/ chcel spôsobom uvedeným v tomto zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom alebo b/ vedel, že svojím konaním môže také porušenie alebo ohrozenie spôsobiť a pre prípad, že ho spôsobí, bol s tým uzrozmeneý. Preto v prípade skúmania úmyslu páchatel'a je potrebné vždy skúmať vedomostnú zložku (či páchatel' vedel, že koná protizákonne) a vôľovú zložku (či chcel konať protizákonne). Právna teória trestného práva rozoznáva dve formy úmyselného zavinenia, a to úmysel priamy a úmysel nepriamy.

25. Priamym úmyslom (dolus directus) sa v zmysle § 15 písmeno a/ Trestného zákona rozumie to, keď páchatel' chcel spôsobom uvedeným v (trestnom) zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený trestným zákonom. Vedomostná zložka však nie je v tomto ustanovení riešená výslovne (ako pri nepriamom úmysle). Uvedené ustanovenie ale predpokladá, že ak chcel páchatel' porušiť alebo ohroziť chránený záujem, musel vedieť aj o tom, že bude konať protiprávne. Iná situácia však nastáva pri nepriamom úmysle (dolus indirectus). V tomto prípade páchatel' vie (vedomostná zložka), že svojím konaním ohrozí záujem chránený trestným zákonom avšak pre prípad, že sa tak stane, je s tým uzrozmeneý (vôľová zložka). Z toho vyplýva, že páchatel' priamo nechce záujem ohroziť alebo porušiť, ale je uzrozmeneý s tým, že sa tak môže stať.

26. Z civilnoprávneho hľadiska pri bezdôvodnom obohatení nie je možné pri zavinení hovoriť o páchatel'ovi a o porušení alebo ohrození záujmov chránených Trestným zákonom. Analogicky sa tu však jedná o úmyselné získanie neoprávneného majetkového prospechu, ktorý v tomto prípade predstavuje úmyselné bezdôvodné obohatenie jedného subjektu na úkor druhého subjektu.

27. Samotné všeobecné skutočnosti (fakty) o profesionálnom podnikateľskom postavení nebankových subjektov v oblasti poskytovania úverov a doterajšia súdna prax týkajúca sa ochrany spotrebiteľov v obdobných prípadoch samé o sebe nemôžu bez ďalšieho zakladať nepriamy úmysel nebankového subjektu (veriteľa). Ako už bolo vyššie uvedené, v predmetnom prípade je nutné dôsledne skúmať vôľovú a vedomostnú zložku zavinenia aplikujúc analógiu podľa trestného práva hmotného pri právnom

posúdení formy zavinenia, a to s dôrazom na čas konania protiprávneho úkonu, resp. získania neoprávneného majetkového prospechu. Pri bezdôvodnom obohatení je preto dôležité zistiť, kedy k obohateniu došlo z objektívneho hľadiska a v tom čase preukázať úmysel veriteľa, resp. jeho zavinenie, aby bolo možné jednoznačne posúdiť, či je potrebné aplikovať 3-ročnú alebo 10-ročnú premlčaciu lehotu. Z uvedeného teda zákonite vyplýva, že v prvom rade je potrebné správne právne posúdiť, z akého dôvodu došlo k bezdôvodnému obohateniu v zmysle § 451 odsek 2 Občianskeho zákonníka. Iná situácia nastáva napr. pri bezdôvodnom obohatení bez právneho dôvodu ako pri bezdôvodnom obohatení z neplatného právneho úkonu z časového hľadiska, kedy k obohateniu reálne došlo. Až po správnom určení okamihu, kedy k obohateniu došlo, je možné pristúpiť ku skúmaniu zavinenia veriteľa, pričom dôkazné bremeno zaťažuje žalobcu. Žalobca musí preukázať, že v čase kedy došlo k obohateniu, mal žalovaný úmysel získať majetkový prospech na jeho úkor. V prípade nepreukázania úmyslu žalovaného (vedomostnej aj vôľovej zložky úmyslu) musí byť aplikovaná všeobecná trojročná objektívna lehota. (Pozri uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 238/2017 zo dňa 18.10.2018)

28. Žalobkyňa v konaní zastúpená právnym zástupcom sa k otázke plynutia objektívnej premlčacej doby nijakým spôsobom nevyjadrila. V podanej žalobe len uviedla, že Krajský súd v Prešove a v Žiline vo viacerých rozhodnutiach posúdil konanie dodávateľov ako úmyselné konanie vedúce k bezdôvodnému obohateniu tým, že nedávajú svoje zmluvy do súladu so Zákom o spotrebiteľských úveroch. Poukázala tiež na rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5Co/134/2012 a Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co/648/2013. Uvedené konania, na ktoré poukazovala žalobkyňa sa však týkajú iných veriteľov, či iných úverových zmlúv, než v prejednávanom prípade. Žalobkyňa inak neuviedla žiaden relevantný dôvod, pre ktorý by bolo možné predpokladať úmysel žalovaného na získaní bezdôvodného obohatenia. Možno preto dospieť k záveru, že žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno vo vzťahu k aplikácii 10 ročnej objektívnej premlčacej doby.

29. Vzhľadom na vyššie uvedené sa odvolací súd musel vysporiadať s plynutím 3 ročnej objektívnej premlčacej doby. Z dokladov predložených žalobkyňou vyplýva, že táto poslednú splátku úveru učinila dňa 09.08.2010, tzn. k premlčaniu nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia došlo najneskôr dňa 09.08.2013. Žaloba však bola podaná až dňa 15.12.2015. Nárok žalobkyne je teda premlčaný v objektívnej premlčacej dobe.

30. Z týchto dôvodov odvolací súd považuje odvolanie za nedôvodné a vzhľadom na vyššie uvedené dôvody odvolací súd v zmysle ustanovenia § 387 C.s.p. rozsudok potvrdzuje ako vecne správny.

31. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 odsek 1 C.s.p. v spojení s § 255 odsek 1 C.s.p..

32. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).